

maatte give ham Medhold i, at disse Underskoler var et organisk Led (*Undervisningsministeren* [Appel]: Berettiget). Jeg synes Ministeren brugte Udtrykket organisk (*Undervisningsministeren* [Appel]: Begge Udtryk) . . . et organisk berettiget Led i den nuværende Skoleordning. Forsaavidt Ministeren dermed skulde mene, at det var en organisk varig Nødvendighed, maa jeg give det ærede Medlem Hr. Friis-Skotte Ret i, at det er ikke Tilfældet. Det, jeg erkender overfor Ministeren, er, at de er et faktisk Led; de bestaar i Øjeblikket, de eksisterer, og deres Ophør i Øjeblikket vil medføre Konsekvenser, som Ministeren har skildret. Det er Ministerens Opfattelse, at disse Konsekvenser kan afværges ved det Beløb af 16 Kr. pr. Elev, han her har nævnt. Jeg for mit Vedkommende har sagt, at det forbavsede mig noget, at dette Beløb kunde spille den Rolle; men overfor den Tilstand, der faktisk er til Stede, at Børnene skal undervises, og at man vilde bebyrde det offentlige med endnu større Udgifter i Øjeblikket, hvis man lod disse Skoler komme til Fald, har — jeg antager de fleste af de Radikale ment, at det var rigtigt at gaa med til denne Bevilling. Men jeg vil paa ny understrege, at vi opfatter den som en ren Hensigtsmæssighedsbevilling, og at vi paa ingen Maade paa Grund af denne Bevilling vil føle os bundne til at fortsætte og yde mere og derigennem anerkende den Opfattelse, at der her skulde være Tale om et organisk berettiget, nødvendigt Led i den nye Skoleordning. Thi efter vor Opfattelse vil det rigtige være en fælles Folkeskole og ikke en Særskole for den mere bemidlede Del af Befolkningen.

Jeg beklager meget, at den højtærede Undervisningsminister ikke har villet modtage den Haand, som var rakt ham vedrørende Spørgsmaalet om de Efterskoler, hvor der gives Dagundervisning. Den højtærede Minister har i Udvalget meget stærkt begrundet sit Ændringsforslag med Forholdene i Sønderjylland, og det ærede Medlem Hr. Mads Gram har bekræftet Ministerens Opfattelse. Men de derværende Forhold vilde fuldt ud kunne tilfredsstilles ved det af mig stillede Underændringsforslag, og dettes Vedtagelse vilde end ikke medføre Nødvendigheden af, at man i disse Landsdele i hvert enkelt Tilfælde søgte og begrundede en Adgang til at fravige Regelen, idet Ministeren meget vel for disse Landsdele kunde i Almindelighed udtale, at han der vilde fravige Regelen om, at Efterskoleundervisning skulde gives som Dagundervisning. Men det fremgaar ogsaa af den

højtærede Undervisningsministers Udtalelser, at det i Virkeligheden er noget helt andet, han vil, og at han har benyttet Henvisningen til de sønderjydske Forhold som Middel til at lette Vejen for det, som er hans egentlige Hensigt; og mod dette vil jeg gerne gøre Indsigelse. Det forekommer mig ikke rigtigt, at den højtærede Minister ved tredie Behandling af Finansloven søger at gøre Indbrud i en Ordning, hvorom der har været Enighed her i Tinget, og som er skabt paa et bestemt Grundlag, og fuldkommen forandre dens Karakter. Der er jo Bevillinger til Aftenskoleundervisning; men her er Tale om en bestemt Skole, som man har tilvejebragt under bestemte Forudsætninger. Hvis der i de sønderjydske Landsdele er særlige Forhold, som gør det nødvendigt, at man begynder paa sin Maade dernede, nu vel, saa gør man det. Men det er altsaa noget andet, den højtærede Minister vil. Naar han ikke har villet modtage det Underændringsforslag, som er stillet, saa vil det jo blive stemt ned, og det kan Ministeren tage sig let. Han kan se sit Ændringsforslag vedtaget med et Flertal; men det sker saa under et Mindretals Protest imod, at Ministeren paa den Maade ved Ændringsforslag til tredie Behandling af Finansloven gør Indbrud i en Ordning, som er grundlagt paa Aftaler her i Tinget og har været opretholdt hidtil.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om Gymnastikinstituttet skal jeg kun sige, at saafremt der havde været nogen Mulighed for ved en Afstemning at fremtvinge en særlig Lovbehandling af denne Sag, vilde jeg have tilraadet Meningsfæller af mig at stemme imod det stillede Ændringsforslag. Saa vilde Sagen være gaaet ud, og man havde faaet en særlig Lovbehandling; og vi vilde paa den Maade have virket for at rejse Gymnastikinstituttet paa det solideste, bedste og mest afklarede Grundlag. Men efter de Udtalelser, der er fremsatte, er denne Udvej ganske udelukket; man kan ikke fremtvinge en særlig Lovbehandling. Den højtærede Minister har, uvist af hvilken Grund, den Opfattelse, at hvis han ikke faar sin Bevilling i Dag paa Finansloven, faar han ikke Gymnastikinstituttet. Han talte om den uvisse Skæbne; den særlige Lovbehandling vilde give hans Forslag. Jeg forstaar det ikke. Hvis han mener, at hans Forslag er velbegrundet, saaledes som han har udviklet det, saa forstaar jeg ikke, hvorfor han tvivler om, at han, som har et politisk Flertal i begge Ting, vil kunne gennemføre denne Sag efter en Udvalgsbehandling ved særlig Lov. Men, som sagt, der er ingen